

Universitatea
Transilvania
din Braşov

TEZĂ DE ABILITARE

REZUMAT

Titlu: Predictability in Language Processing

Domeniul: Filologie

Autor: Conf. dr. Sofiana-Iulia Lindemann

Universitatea: Transilvania din Brasov

BRAŞOV, 2024

Teza de față descrie principalele domenii și teme de cercetare pe care le-am abordat începând cu perioada imediat următoare susținerii tezei de doctorat (iulie 2011) și până în prezent. Lucrarea este structurată în trei capitole, dintre care primul detaliază contribuția mea în diverse domenii și direcții de cercetare. Al doilea capitol se axează pe prezentarea unor proiecte de cercetare viitoare, care sunt fie în curs de implementare, urmând a fi încheiate în următorii doi ani, fie sunt în diverse faze incipiente, urmând a fi demarate în viitorul apropiat, dar cu o arie de desfășurare care se întinde pe următorii șapte până la zece ani. Ultimul capitol conține bibliografia folosită.

Activitățile mele de cercetare și predare s-au desfășurat în cadrul a trei centre universitare, după cum urmează: În perioada 2007 - 2012 am lucrat în cadrul Departamentului de Lingvistică (Germanistică) al Universității din Stuttgart, Germania, iar în perioada aprilie 2012 - octombrie 2015 am fost angajată a Institutului de Limbă și Literatură Germană I, Departamentul de Lingvistică, al Universității din Köln, Germania. În aceste perioade am predat cursuri de lingvistică la nivel de licență, masterat și doctorat, continuând în paralel cercetarea în domeniul lingvisticii generale și comparative. Am investigat fenomene lingvistice din limbile germanice și romanice, cu un accent deosebit pe semantica și pragmatica limbilor română, germană și engleză, cum ar fi marcarea diferențială a obiectelor directe, marcarea obiectelor directe cu clitic, specificitatea, relații de proeminență între referenții discursivi. Începând cu luna octombrie a anului 2015 lucrez la Universitatea Transilvania din Brașov, Facultatea de Litere, în cadrul Departamentului de Lingvistică Teoretică și Aplicată, unde desfășor activități de predare și cercetare.

Un impact însemnat asupra activității mele de cercetare au avut-o și stagiul de tip „visiting scholar” desfășurat la Universitatea „University of Southern California” din Los Angeles, Statele Unite ale Americii, în cadrul Departamentului de Lingvistică, în perioada ianuarie - iunie 2011. În cadrul acestui stagiu de cercetare, am avut ocazia să lucrez îndeaproape cu diferiți lingviști de talie mondială în cadrul echipelor lor de cercetare exploratorie. Această colaborare m-a ajutat să aprofundez domeniul lingvisticii experimentale, reușind să derulez o serie de experimente vizând diverse aspecte legate de semantica și pragmatica diferitor grupuri nominale în limbile română, germană și engleză.

Teza reprezintă o sinteză a activităților desfășurate după încheierea lucrării de doctorat și este organizată în trei capitole. **Primul capitol** prezintă rezultatele mele științifice și profesionale, fiind structurat în trei subsecțiuni distincte, după cum urmează:

Secțiunea 1 descrie contribuția mea privind semantica mecanismelor de marcarea diferențiată a obiectului direct (Differential Object Marking). În prima parte evidențiez o serie de

observații cu privire la diverse aspecte de ordin sintactic și semantic ale acestui fenomen în limba română din perspectiva sincronică. Ultimele subsecțiuni se concentrează cu precădere pe rezultatele investigațiilor mele cu privire la evoluția diacronică a acestor construcții, subliniind totodată necesitatea luării în considerare a componentei discursiv-pragmatice pentru analiza fenomenului.

Secțiunea 2 cuprinde o discuție mai largă a unei serii de experimente, care au ca punct comun noțiunea de proeminență sau importanță referențială. Prima dintre cele patru subsecțiuni reprezintă o introducere succintă a acestui concept, făcând referire la Teoria Accesibilității și evidențiind câteva dintre întrebările fundamentale la care orice model referențial trebuie să răspundă. Următoarea subsecțiune prezintă acei factori, care contribuie la un nivel ridicat de proeminență referențială. Discuția va fi centrată pe rezultatele investigațiilor mele cu privire la efectele cauzalității verbale implicite, a diferitor roluri tematice și a animației asupra proeminenței referențiale. Se va evidenția faptul că anumite construcții sunt dotate cu un potențial ridicat de structurare a discursului („Discourse structuring potential”). Ultima subsecțiune introduce modelul dual de procesare referențială („The dual processing model”) propus pentru explicarea contribuției grupurilor nominale (in)definite la nivelul discursului.

Secțiunea 3 se oprește asupra unui alt domeniu de interes în cercetarea mea, care vizează procesele de învățare și predare în învățământul superior. În această secțiune prezint rezultatele obținute în urma derulării unui curs inovativ de introducere în lingvistica germană, implementat la Universitatea din Köln, Germania, în perioada 2012-2015. În acest proiect am pus în aplicare o serie de concepte și metode de didactică, pe care le-am învățat în timpul certificării în domeniul didacticii universitare la Universitatea din Köln în anul 2018.

Capitolul 2 este o descriere a dezvoltării și evoluției mele profesionale academice și prezintă totodată planurile de dezvoltare a carierei pe termen scurt și mediu, fiind împărțit în două secțiuni.

Secțiunea 1 reprezintă o radiografie a formării mele academice și a dezvoltării mele profesionale. În cea de-a doua parte a acestei secțiuni sunt prezentate rezultatele de cercetare obținute și impactul acestora în domeniu. De asemenea, în această secțiune sunt evidențiate și activitățile didactice și de mentorat desfășurate de-a lungul anilor la universitățile din Stuttgart, Köln și respectiv Brașov.

Secțiunea 2 este dedicată planului de dezvoltare a carierei mele, fiind centrată pe activitățile de cercetare și didactice pe care intenționez să le desfășor în următoarea perioadă.

Ultimul capitol cuprinde lucrările citate în această teză.